

Bouřlivá třicátá léta?

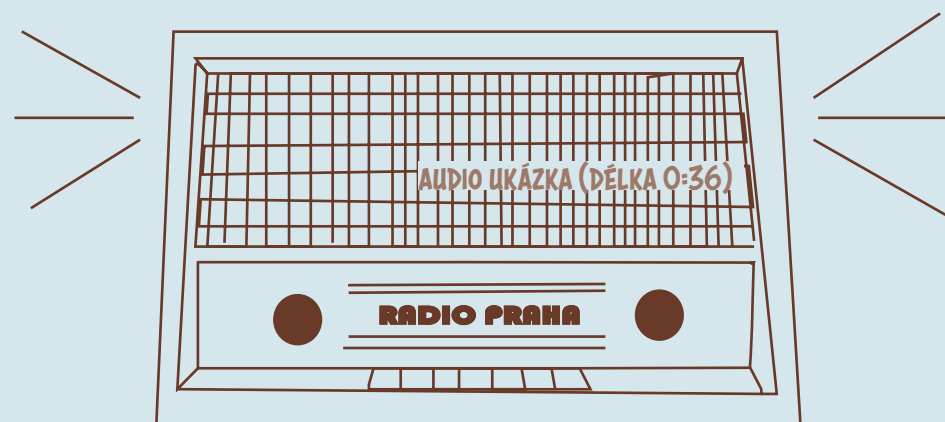
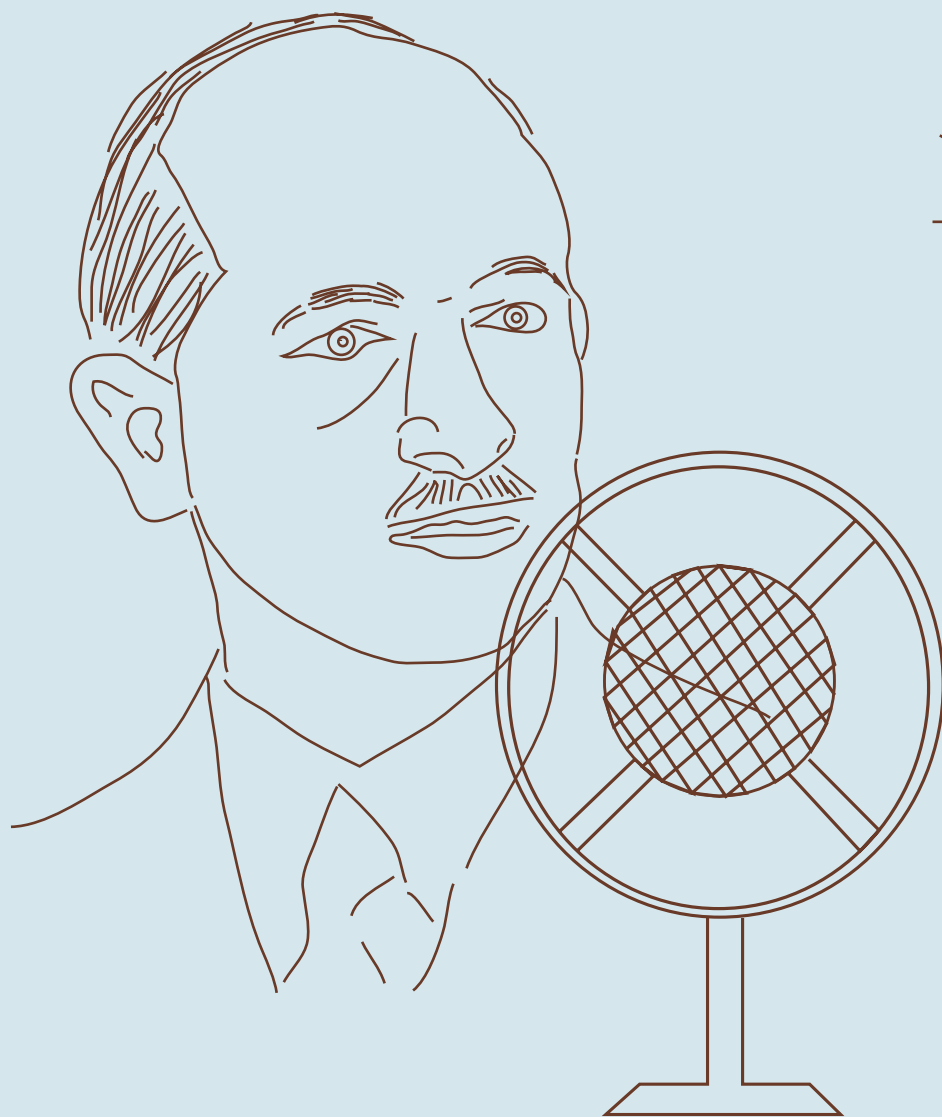
To
ZAS BUDE
ROK!

Poslechněte si úvod vánočního projevu prezidenta Edvarda Beneše z roku 1936.

Bouřlivá třicátá léta?

Přečtěte si vánoční rozhlasový projev prezidenta Edvarda Beneše z roku 1936 a poté vyplňte tabulku.

V tabulce jsou zapsány čtyři události, které se odehrávaly v Evropě roku 1936. Ve sloupci „Událost“ najdete i krátkou charakteristiku události.

Vaším úkolem je do sloupce „Pasáž v proslovu“ zkopírovat/přepsat tu část proslovu, ve které je daná událost zmíněna.

Na vyplnění tabulky máte 15 minut.

Po uplynutí času si své odpovědi vzájemně ve třídě porovnáte.

PROJEV EDVARDA BENEŠE

TABULKA

Tabulka

Bouřlivá třicátá léta?

PROJEV EDVARDA BENEŠE

PŘÍKLAD

<u>Událost</u>	<u>Pasáž v projevu</u>
<u>Válka v Habeši</u> Ozbrojený konflikt vyvolaný fašistickou Itálií v Africe v roce 1935. Itálie vojensky obsadila území dnešní Etiopie (tehdejší Habeš), a získala tak nové koloniální území.	
<u>Hospodářská krize</u> Trvala od roku 1929 a překonána byla až koncem 30. let v souvislosti s rostoucím zbrojením. Důsledkem byla špatná ekonomická situace obyvatel, která vedla k radikalizaci a v Evropě umožnila prosazení totalitních režimů.	
<u>Zabrání Porýní</u> Po první světové válce bylo toto území zabráno vojsky vítězných mocností a následně demilitarizováno. V roce 1936 Německo porušilo mezinárodní smlouvy a toto území znovu obsadilo.	
<u>Španělská občanská válka</u> Probíhala mezi roky 1936 a 1939. Na jedné straně stáli levicoví republikáni (přivrženci zvolené vlády a reformem) a na druhé straně pravicoví povstalci podporováni armádou pod vedením generála Francisca Franca. Generál Franco nakonec zvítězil a vládl jako diktátor až do roku 1975.	

Příklad

Bouřlivá třicátá léta?

<u>Událost</u>	<u>Pasáž v projevu</u>
<p>Posilování totalitních režimů v Evropě V mnohých státech docházelo ke konfliktům mezi pravicovými a levicovými stranami a vznikaly diktatury – fašismus vládl v Německu a v Itálii, posiloval v Rumunsku a Maďarsku, v Polsku vládla vojenská diktatura, v Sovětském svazu vládla způsobila hladomor, ve Španělsku probíhala občanská válka, vzrůstala popularita extremistických stran (např. Sudetoněmecké strany v Československu).</p>	<p>„Autoritativní režimy evropské upevňovaly své pozice, ukazovaly svou sílu a pohotovost a zdůrazňovaly, jak se jim osvědčuje jejich politická ideologie a doktrína.“</p> <p>„... vyhrotily proti sobě tři silné politické, sociální a mravní ideologie a doktríny: autoritativní, či tzv. fašistické, komunistické a demokratické.“</p> <p>„Do těchto ideologických rozporů a diplomatických tažení zapadaly pak (...) spory ve střední Evropě, konflikt rakouskoněmecký</p> <p>(...), napjaté diskuse v Ženevě, četné diplomatické zákroky, cesty a konference, což napínalo veřejné mínění tisk ve všech státech do nemožnosti a vyvolávalo strach a paniku před válkou.“</p>

Vánoční rozhlasový projev prezidenta republiky, 24. 12. 1936

Bouřlivá třicátá léta

TABULKA

Drazí spoluobčané!

Prožili jsme velmi pohnutý rok. Snad nejpohnutější od let válečných. Ale také bohatý výsledky naší práce. Není vhodnější chvíle nežli právě ta dnešní štědrovečerní nálada, abychom si řekli s radostí, že jsme v roce 1936 pracovali dobře a že máme právo na klidné Vánoce, a abychom si také řekli, jak půjdeme po Novém roce dál.

Vstoupili jsme do roku 1936 za stavu, jež jsme mohli nazvat: Evropa v bouři a revoluci. Šestý rok zuřila už těžká mezinárodní krize hospodářská a finanční a z roku minulého přinesli jsme si veliké napětí z války v Hobeš a z hospodářských sankcí pro Itálii. Od začátku roku Německo, vnitřně upevnivší svůj režim, pokračovalo v přípravách na odstranění všeho, co zbylo z míru versailleského, až dne 7. března sáhlo k obsazení Porýní a výpovědi smlouvy locarnské. (...)

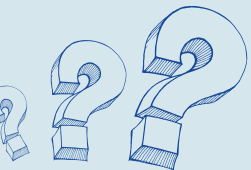
Autoritativní režimy evropské upevňovaly své pozice, ukazovaly svou sílu a pohotovost a zdůrazňovaly, jak se jim osvědčuje jejich politická ideologie a doktrína. (...)

(...) Nedlouho potom zostrily se sociální a politické poměry ve Španělsku, vedly k těžkým revolučním otřesům a nakonec k občanské válce, jež se vyvinula ve vážný konflikt mezinárodní. (...)

Na příkladě španělském celá Evropa živě pocítila, že důsledky války světové jsou sociálně silně revoluční, že krize z let 1929–1936 tyto revoluční tendence zesilují, že tendence ty vytvořily zvláštní Evropu, v níž se bojovně vyhrotily proti sobě tři silné politické, sociální a mravní ideologie a doktríny: autoritativní, či tzv. fašistické, komunistické a demokratické. (...)

Do těchto ideologických rozporů a diplomatických tažení zapadaly pak (...) spory ve střední Evropě, konflikt rakousko-německý (...), napjaté diskuse v Ženevě, četné diplomatické zákroky, cesty a konference, což napínalo veřejné mínění a tisk ve všech státech do nemožnosti a vyvolávalo strach a paniku před válkou. Tato nejistá situace mezinárodní měla pak zcela přirozený důsledek: ozvaly se hned ve vnitřní politice každého státu všechny možné bolesti, oživily všechny dosud nesrovnané spory a ohlásily se všechny možné požadavky všech stran, tříd a národností.

(...) nevěřím, že k válce dojde, a že bych si přál, aby naši lidé nevěřili, že Německo chce napadnout Československo, že naopak věřím, že je možná dohoda mezi Německem a západní Evropou i státy ostatními, a že také my, zachovávající své dosavadní závazky a neuchylující se od své dosavadní politiky, s Německem můžeme se dohodnout. (...)

Zamyslete se:

Bouřlivá třicátá léta

1. Jak na vás působí projev Edvarda Beneše?
2. Jakými způsoby podle vás upevňovaly totalitní režimy své pozice?
3. Proč mezinárodní situace vyvolávala obavy, nejistotu a strach z války?

Bouřlivá třicátá léta?

Rozdělte se do skupin.

Ve skupině si důkladně prohlédněte čtyři fotografie a poté ke každé fotografii přiřadte popis události, který podle vás událost popisuje.

Na práci máte 10 minut.

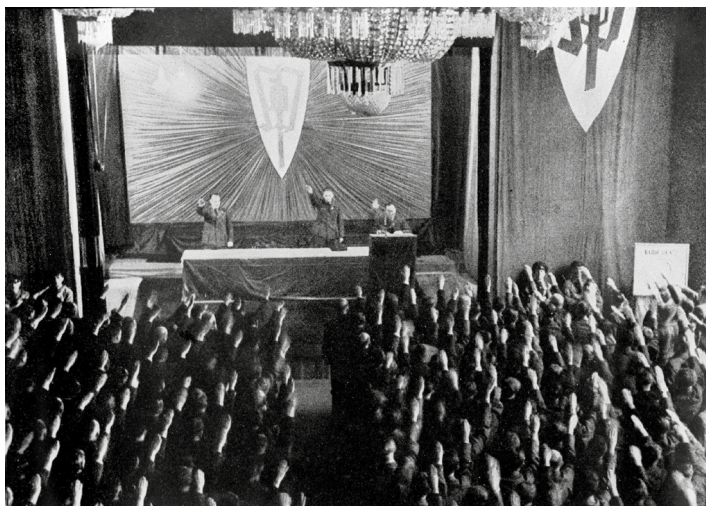

Fotografie

Fotografie č. 1

Fotografie č. 3

Fotografie č. 2

Fotografie č. 4

Bouřlivá třicátá léta?

Popisek A

Zahájení prvního slovenského sněmu. Nastoupen první pluk Hlinkových gard, polovojenské organizace, která působila pod Hlinkovou slovenskou ľudovou stranou od roku 1938.

Popisek B

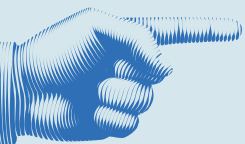
Pracovní tábor pro nezaměstnané. K odvodům a registraci se museli hlásit všichni, kteří pobírali podporu v nezaměstnanosti. Tábory byly pod vojenským velením a prováděly se obecně prospěšné práce. 1937.

Popisek C

Zasedání Sudetoněmecké strany v roce 1937 k projednání Programu národnostní politiky, který byl vydán 18. února 1938. Program obsahoval návrh řešení německé národnostní otázky v Československu.

Popisek D

Poslední den před pohřbem uctila Praha památku presidenta Osvoboditele dvouminutovým tichem o polednách. Na fotografii je zachycen kousek Václavského náměstí v této chvíli.

Odpovězte na otázky:

Bouřlivá třicátá léta?

1. Na základě čeho jste fotografie přiřazovali k popisu události?

2. Co vás nejvíce zaujalo či překvapilo?

Na základě informací, které jste se dozvěděli v prvním a druhém cvičení, popište v deseti větách celkovou situaci v Evropě a Československu na konci 30. let.

Bouřlivá třicátá léta?

Zaměřte se na podobnost vývoje v Československu a v Evropě. Popište, jak byly jednotlivé události propojené.

Texty budete prezentovat před spolužáky.

Při psaní textu se můžete inspirovat následující osnovou:

- 1. Co se odehrávalo v Evropě na konci třicátých let?**
- 2. Co se odehrávalo v Československu na konci třicátých let?**
- 3. Souvisejí spolu jednotlivé události? Pokud ano, popište jak.**
- 4. Jak byste popsali všeobecnou atmosféru v Evropě?**

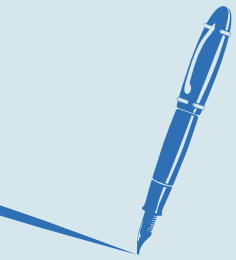
Konec hodiny

Bouřlivá třicátá léta?

Test

Líbila se ti hodina?

Test

Bouřlivá třicátá léta?

1. Na kterém kontinentu se odehrála válka v Habeši?

- A) Evropa
- B) Afrika
- C) Amerika

2. Jak se jmenoval generál, který bojoval v 30. letech proti demokraticky zvolené španělské vládě a sám se v roce 1939 stal diktátorem?

- A) Benito Mussolini Francisco
- B) Francisco Franco Bahamonde
- C) Josif Vissarionovič Stalin

3. Ve kterém roce zemřel prezident T. G. Masaryk?

- A) 1937
- B) 1938
- C) 1939

1. Úvodní fotka: Autor neznámý. Beneš. [foto]. 1944. At: Wikipedia. (Knihovna Kongresu ID fsa.8e00866), Lidové noviny. Brno: Vydavatelské družstvo Lidové strany v Brně, 1936, roč. 44, č. 364. str. 1. (22. 07. 1936), Pražský list. Praha: Tempo, 1935, roč. 9, č. 141. str. 1. (21. 5. 1935), Mladý svět. Praha: Státní nakladatelství, 1936, roč. 8, č. 5. str. 1. (6. 10. 1936)
2. Vánoční projev prezidenta Beneše: Audio: Archiv Českého rozhlasu. ID nahrávky: AF00641/2, čas: 1:41 – 2:14. / Přepis: Beneš Edvard; Vašek Richard (ed.). Projevy, články, rozhovory 1935–1938. Praha : Masarykův ústav – Archiv AV ČR, 2006. str. 314–315.
3. Pracovní tábory: Drbohlav, Karel. [foto]. Fotografie k článku: 28. říjen ve znamení práce. In: Světozor. Praha: J. Otto, 1938. roč. 38, č. 44–45. str. 745. (5. 11. 1938)
4. Pohřeb Masaryka: Centropress. [foto]. Fotografie k článku: Památné chvíle před pohřbem. In: Světozor. Praha: J. Otto, 1938. roč. 37, č. 37, s. 4. (25. 9. 1937)
5. Slovenský sněm: Autor neznámý. Fotografie ke článku: Slovenská sněm v Bratislavě. In: Pražský illustrovaný zpravodaj, Praha: Melantrich, 1939, r. 1939, č.4, s. 2. (26. 1. 1939)
6. SdP: ČTK, ID: FO00110247.